Ľudia bez domova a doručovanie písomností: systém funguje, no ľudia o ňom nevedia.

7.7.2026 - | Verejný ochranca práv

Upozorňujem na problém, ktorý môže mať pre ľudí bez domova vážne sociálne dôsledky. Hoci právny poriadok zabezpečuje doručovanie úradných písomností aj osobám bez trvalého či prechodného pobytu, mnohí o tomto systéme nevedia. Následkom môže byť strata nároku na dávky alebo iné sociálne práva.

Impulzom na upozornenie bol podnet muža bez trvalého pobytu, ktorý sa obrátil na Kanceláriu verejného ochrancu práv so sťažnosťou na postup Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Opakovane žiadal o zvýšenie dávky v hmotnej núdzi, no jeho žiadosti boli zamietané alebo neboli riadne odôvodnené.

Prešetrením prípadu sa zistilo, že muž má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, čo mu zakladá nárok na ochranný príspevok. Príslušný úrad však o tejto skutočnosti nemal informáciu, pretože muž si dlhodobo nepreberal úradnú poštu. Neprevzal si ani rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré bolo vydané v jeho prospech.

Zamestnanci Kancelárie verejného ochranu práv boli v telefonickom spojení s podávateľom. Zistili podrobnosti životnej situácie podávateľa u príslušných orgánov. Následne mu sprostredkovali aj odporúčanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, že si môže podať žiadosť o humanitárnu pomoc na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny.

Prípad ukázal, že problém nespočíval v neexistencii právneho riešenia, ale v nedostatku informácií. Podľa platnej legislatívy sú osoby bez trvalého a prechodného pobytu evidované na obci alebo na miestnom úrade mestskej časti, kde majú vedený pobyt podľa zákona. Práve na túto adresu im štátne orgány doručujú úradné písomnosti. Korešpondenciu si môžu osobne prevziať na príslušnom obecnom alebo miestnom úrade.

Kde si môžete prevziať poštu, ak nemáte adresu?

Ak ste bez trvalého alebo prechodného pobytu, úradné zásielky vám spravidla prichádzajú na obec alebo mestskú časť, kde ste evidovaní. Informáciu o tejto adrese nájdete aj na zadnej strane občianskeho preukazu. Ak si nie ste istí, obráťte sa osobne na príslušný obecný alebo miestny úrad.

Prípad ukazuje, že aj dobre nastavený systém nepomôže, ak sa informácia nedostane k ľuďom, ktorých sa týka. Pravidelné preberanie pošty na obci alebo miestnom úrade môže rozhodnúť o tom, či človek získa pomoc, na ktorú má zo zákona nárok.

Zároveň pripomínam, že Kancelária verejného ochrancu práv je pripravená pomáhať aj ľuďom v zložitých sociálnych situáciách v medziach svojej zákonnej pôsobnosti.

Apelujem na štátne inštitúcie aj samosprávy, aby venovali väčšiu pozornosť informovaniu osôb bez domova o spôsobe doručovania úradných písomností a o možnostiach uplatnenia ich práv.

https://vop.gov.sk/ludia-bez-domova-a-dorucovanie-pisomnosti-system-funguje-no-ludia-o-nom-nevedia